

Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustiku strateegilised eesmärgid¹

UNESCO ühendkoolide ülemaailmne võrgustik loodi 1953. aastal, et toetada rahu edendamist maailmas. UNESCO ühendkoolid hoiavad au sees UNESCO ja ÜRO põhikirjade keskseid väärtusi ja põhimõtteid. 2019. aastal kuulub võrgustikku üle 11 500 õppeasutuse 181 riigist. Koolide missioon on oma tegevuste kaudu panustada jätkusuutlikuma maailma loomisesse läbi kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuhariduse.

Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustiku tööd koordineerib MTÜ Mondo koostöös SAGA Tartu Keskkonnahariduse Keskus, kes kureerib UNESCO Läänemere Projekti Eestis. Läänemere Projekt loodi 1989. aastal UNESCO Soome Rahvusliku Komisjoni eestvedamisel eesmärgiga hoida Läänemere keskkonda ja ühendada Läänemere-äärsete riikide kooliõpetajaid ja õpilasi tegutsema ühise eesmärgi nimel – kasvatada keskkonnateadlikkust, toetada keskkonnasäästlikke hoiakuid ning õpetada noortele oskusi, mis aitavad märgata ja uurida muutusi ümbritsevas keskkonnas.

SA UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon nõustab võrgustiku koordineerimist ning soodustab koostööd riigiasutustega, teiste võrgustike ning kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. 2019. aastal kuulub Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustikku koos Läänemere Projekti koolidega 48 haridusasutust üle Eesti.

Strateegiline eesmärk 1: panustada inimestest ja keskkonnast hoolivate, vastutustundlike ning aktiivsete maailmakodanike kujundamisse.

- Edendame kestlikku arengut toetavat haridust ja maailmakodanikuharidust võrgustiku liikmete õpetamis- ja õpiprotsessides, sh kujundame rahumeelseid ja keskkonnasõbralikke hoiakuid ja õpihuvi, toetame õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut, arendame meedia, informatsiooni ja loodusteaduslikku kirjaoskust, suuname koostööle ja ühiste väärtuste leidmisele, ennetame vägivaldset ekstremismi, hoiame inimõigusi.
- Teeme võrgustiku liikmetele kättesaadavaks ning arendame kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuhariduse õppematerjale.
- Arendame võrgustiku liikmetega käimasolevaid projekte ja tegevusi; arendame ning katsetame kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuhariduse uuenduslikke meetodeid, sh uurimuslikku ja digiõpet.
- Korraldame võrgustiku liikmete juhtidele, õpetajatele ja õpilastele koolitusi, seminare ning loome võimalusi teadmiste ja kogemuste vahetamiseks siseriiklikult ning rahvusvaheliselt.
- Kaasame spetsialiste ja noori võrgustiku arendus- ja planeerimisprotsessidesse.

Selle tulemusena kajastuvad võrgustiku liikmete õppekavades, tunnikavades ja kooli juhtimises kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuhariduse põhimõtted, liikmete seas suureneb ajakohaste temaatiliste materjalide aktiivne kasutamine. Võrgustiku liikmed viivad ellu kestlikku arengut toetava hariduse ja maailmakodanikuharidusealaseid projekte ja tegevusi;

¹ Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustiku strateegiliste eesmärkide koostamisel on arvesse võetud järgmisi strateegilisi dokumente: [UNESCO keskpikk strateegia 2014–2021](#), [UNESCO ühendkoolide võrgustiku strateegia 2014–2021](#), [UNESCO ühendkoolide võrgustiku tutvustus ja juhised Eesti ühendkoolidele \(2018\)](#), [UNESCO Eesti rahvusliku komisjoni arengukava 2016–2019](#), [Eesti elukestva õppe strateegia 2020](#), [Eesti põhikooli ja gümnaasiumi riiklikud õppekavad](#), [Säästev Eesti 21 strateegia](#), [Säästva arengu seadus](#), [Euroopa Liidu Läänemere strateegia](#), [Eesti välispoliitika arengukava 2030](#) ja [Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi programmi 2021-2023 eelnõud](#), [ÜRO kestliku arengu eesmärgid](#) ja [„Eesti 2035“ strateegia materjalid](#).

õpilaste teadlikkus keskkonna-, haridus- ja teadusalastest karjäärivalikutest tõuseb. Koolijuhid, õpetajad ja õpilased osalevad regulaarselt võrgustiku poolt pakutavatel siseriiklikel ja rahvusvahelistel üritustel. Noorte seas kasvab keskkonnateadlikkus ja kodanikuaktiivsus, huvi kestliku arenguga seotud programmide ja tegevuste vastu ning nad osalevad aktiivselt võrgustikutöös ja oma kogukonnas.

Strateegiline eesmärk 2: toetada ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning õpilastes üldpädevuste kujundamist vastavalt Eesti põhikooli ja gümnaasiumi riiklikele õppekavadele.

- Korraldame kestliku arengu eesmärkidega seotud sündmusi, projekte ja programme, pöörame tähelepanu üleilmsetele probleemidele ja nende lahendamisele, sh Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi panusele, ning jagame vastavasisuliselt materjale ja infot.
- Tõhustame koostööd teiste kestliku arenguga seotud võrgustike, organisatsioonide ja asutustega siseriiklikult ja rahvusvaheliselt.
- Seome kestliku arengu teemad ja õppematerjalid õppekava ja üldpädevuste kujundamisega koolis, soodustame ainelõimingu ja kogu kooli hõlmavat lähenemist.
- Kaasame noori võrgustiku tegevuste planeerimisse ja elluviimisse.

Selle tulemusena panustavad võrgustiku liikmed ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, võrgustiku tegevustes osalevad õpilased ja õpetajad arendavad üldpädevusi läbi riiklike ja rahvusvaheliste tegevuste. Võrgustiku koolides ellu viidud kestliku arengu teemaliste sündmuste ja projektide arv suureneb, teadlikkus kestliku arengu eesmärkidest, Eesti arengukoostööst ja humanitaarabist õpetajate ja õpilaste hulgas kasvab. Võrgustiku liikmete poolt kestliku arengu ja maailmakodanikuhariduse teemade lõimingu kooliellu ja õppetöösse aineülevalt suureneb ning pööratakse enam tähelepanu õpilaste aineüleste pädevuste kujundamisele. Koostöö teiste võrgustike, organisatsioonide ja asutustega tiheneb, võrgustiku liikmed osalevad kestliku arenguga seotud siseriiklikel ja rahvusvahelistel hariduslikel sündmustel. Noorte argumenteerimisoskus globaalsetel teemadel paraneb, võrgustiku tegevuste seas on kestliku arengu eesmärkidega seotud noorte poolt algatatud ja ellu viidud tegevusi.

Strateegiline eesmärk 3: olla hästi juhitud ja arenev võrgustik.

- Tegutseme võrgustiku tegevuste planeerimisel ja korraldamisel läbipaistvalt, kaasavalt ja strateegiliselt.
- Loome uusi koostöösuhteid valdkonnaga seotud organisatsioonide ja võrgustikega siseriiklikult ja rahvusvaheliselt.
- Tagame võrgustiku sujuva ja efektiivse kommunikatsiooni, jagame programmide ja sündmustega seotud infot partnerite ja avalikkusega.
- Kohaneme võrgustikuna muutustega ühiskonnas ja oleme tegevusi planeerides keskkonnahoidlikud.
- Tagame piisava rahastuse võrgustiku koordineerimiseks ja tegevusteks.
- Vajadusel loome ja uuendame võrgustiku strateegilisi dokumente.

Selle tulemusena toimib võrgustiku töö hästi, osapooled on rahulolevad, aktiivsed, planeeritud kohtumised toimuvad ja neist osavõtt on rohke. Võrgustiku liikmed pöörduvad regulaarselt koordinaatorite poole nõu, toe ja materjalide saamiseks kooliellu ja tegevuste korraldamisel, liikmetel on ajakohane info UNESCO programmide ja tegevuste kohta. Valdtkonnas tegutsevate Eesti ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustikega vahetatakse infot, kutsutakse vastastikku üritustele ja kaasatakse sündmustesse. Võrgustiku kommunikatsiooni põhimõtteid viiakse ellu, info liigub võrgustiku osapoolte vahel sujuvalt, avalikkuseni jõuab tegevuste info sotsiaalmeedia, veebilehtede ja ajakirjanduse vahendusel. Rahastuspartnereid informeeritakse võrgustiku tegevustest ja plaanidest nii jooksvalt kui ka iga-aastaselt kohtumisel ja aruandluses. Võrgustiku strateegilised dokumendid on ajakohased ja koordineerimine piisavalt rahastatud.